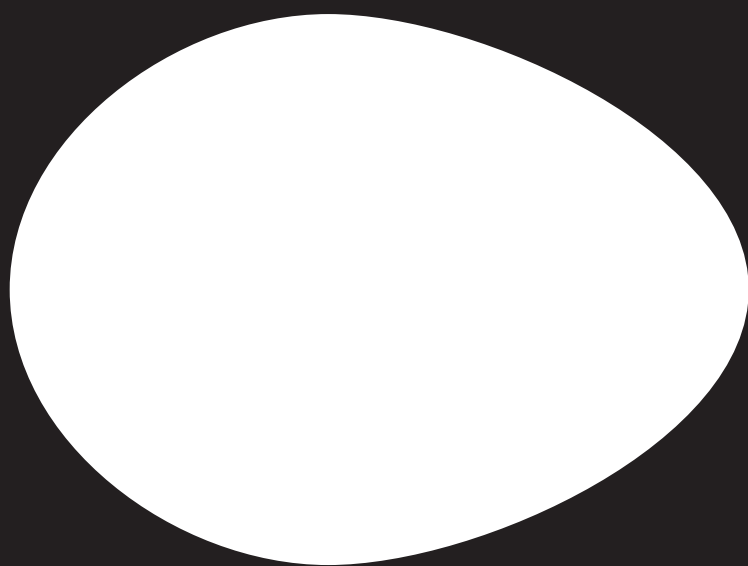

SANDER VERHEYEN

ZOLANG DE KIPPEN DRAAIEN

7

PROLOOG

11

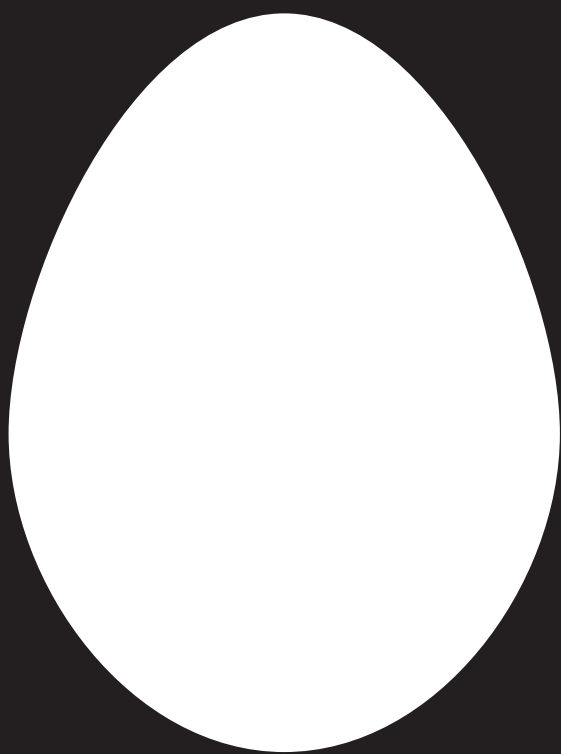
ALDO 15 JAAR

65

ALDO 25 JAAR

121

ALDO 35 JAAR

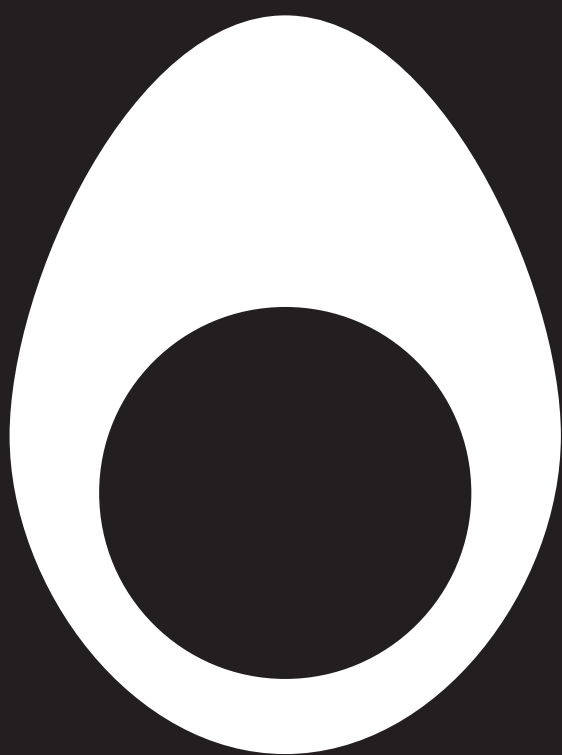

PROLOOG

Het hoogste doel van elke kip is het leggen van het ei met de ultieme dooier. De perfecte cirkel. De oranje kleur met een schijn van goud. Lopend, maar niet waterig. Een spiegel, dat is hoe ze dromen. Ze zien zichzelf als scharrelkip. Een plaatsje in een legbatterij is hun te klein, veel te klein. Ze willen vrijheid, hun vleugels spreiden. De illusie van vliegen, grote dromen. Dat hun vrijheid ingebeeld is en hun vleugels geknipt zijn, hebben ze niet door. Arme kippen. Ze zijn als mensen, de wereld is één groot kippenhok.

Kuikens zijn schattig bij de geboorte, op het einde zijn ze vetgemest of uitgemergeld. Tussendoor proberen ze een graantje mee te pikken. Het leven zoals het is. Zij tokken, mensen praten. Overbodige klanken in tweevoud. Kraaien doen beide uit onmacht, als ze de juiste woorden vergeten. Kippen als samengeduwde mensen in een hok. We kijken rondom ons en zien gelijken. Toch vindt elke kip zichzelf de mooiste, elke mens zichzelf de beste. Klaar om de anderen te verorberen. Met of zonder veren.

Als ze eenmaal vet genoeg is, is het tijd voor de slacht. Als God bestaat, is het een poelier. Met één beweging scheidt zijn hakmes de kop van het lijf. Het hart van de hersenen. Geen prikkels meer. Zonder kop leeft een kip nog enkele seconden, dan valt ze dood. Misschien is dat wel het grote verschil met de mens: die leeft soms nog jaren na de scheiding tussen hart en hoofd. Zonder connectie. Geen gevoel. Als een kip zonder kop.

ALDO

15 JAAR

Mijn vader heette Jan, maar noemde zichzelf ‘De kippenkoning’. Het stond in grote gele letters op de zijflank van ons kippenkraam. Het was zijn leven. Zijn hart klopte voor de markt, het bloed stroomde voor het braadvuur en op zijn netvlies stonden de contouren van draaiende kippen gebrand, eindeloos. Het zat in zijn genen, zijn vader en grootvader waren net hetzelfde. Hij was de derde generatie, ik zou de vierde moeten worden.

Volgens mijn vader zagen zijn vader en grootvader het te klein. Voor hen was kip braden slechts een ambacht, voor mijn vader was het een kunstvorm. Hij zag het groter, veel groter. Wat zorgde voor een voortdurend nadenken, het zoeken naar het gat in de markt, eeuwige rusteloosheid. Het was op een donderdagnacht dat het

licht verscheen. ‘Appelmoes’, riep hij zo hard dat heel de straat het kon horen. ‘Snel, pen en papier’, zei hij paniekerig. Net op tijd gaf mijn moeder een blaadje en een balpen. ‘Appelmoes verkopen bij de kip’, noteerde hij in een handschrift dat zijn gebrek aan scholing verraadde.

Vandaag verkoopt elk kippenkraam appelmoes, maar hij was de eerste. De uitvinder. De koning. Sinds die dag stonden mijn ouders elke avond appels te schillen. Want de appelmoes moest uiteraard vers zijn, naar een geheim recept. ‘Dit wordt mijn plaats in de geschiedenisboeken’, hoorde ik hem meermaals fezelen, bij voorbaat met woede. Alvast boos op de wereld die het toch niet zou begrijpen. Hij zag alles als oorlog, een aaneenschaakeling van veldslagen. Appelmoes een wapen, de markt zijn arena. Wat telde, was zijn hogere doel. Ik heb dat doel nooit begrepen. ‘Die appelmoes, ik had er een patent op moeten nemen, dan waren we nu rijk’, zou hij er later over zeggen. Vaak met een glimlach om opkomende tranen te bestrijden. Bijna-vadertranen.

Van maandag tot zaterdag stonden mijn ouders op de markt met hun gebraden kip én appelmoes. Zes van de zeven dagen. Elke week. Nooit vakantie. En dat liet zijn sporen na, letterlijk. De rood verbrande huid in hun gezicht. Bij mijn vader zag je die vooral rond zijn nek en op zijn kin. Omdat hij braadde met trots. Hoofd naar achteren en borst vooruit. Als een koning, wel een zonder koningin. Want mijn moeder braadde voorovergebogen, met de blik omlaag. Alsof het gewicht van alle kippen ter wereld op haar schouders rustte. Bij haar zag je de rode huid op het voorhoofd en de jukbeenderen. Als een

litteken. Een litteken dat verdween, elke keer dat ze mij zag. Dan verscheen haar breedste glimlach, een fonkeling in haar ogen. Dat beeld wil ik van haar onthouden, ook al was het geacteerd.

Ik werd geboren in de winter. Op een dinsdag. Twee dagen later stond mijn wieg op de markt, in de warmte van de gebraden kippen. Moedermelk in de walm van kippenvet, er was geen ontkomen aan. Mijn eerste woordje was 'kip'. Trotser dan die dag is mijn vader nooit geweest, denk ik. Zijn grote droom was dat ik de business overnam en verder uitbouwde. Een imperium met een franchisemodel. De Vlaamse Kentucky Fried Chicken. Maar dan lekkerder, verser en mét appelmoes.

Ik heet Aldo, maar mijn vader noemde me 'prins'. In het begin had ik het niet door, ik dacht dat alle vaders hun zoon 'prins' noemden. Een synoniem voor 'jongen' of 'kerel'. Helaas. Het was rond mijn vijfde dat het doorsijpelde. Ik was de prins van de koning. De Kippenprins. Sindsdien haat ik het woord. Elke keer als hij het zei, trok mijn middenrif zich samen en kwam er een beetje kots in mijn mond.

Eenmaal schoolplichtig moest ik enkel nog mee naar de zaterdagmarkt. 'Stelen met je ogen, prins.' Want volgens mijn vader is braden als het leren van een taal: hoe jonger je ermee begint, hoe vlotter het gaat. En het ging best vlot, maar dat komt omdat het niet moeilijk is.

Elke middag glipte ik het kraam uit. De markt stond op een plein van ruw gelegde kasseien, alsof ze willekeurig gegoooid waren. Tussen de voegen daarvan zocht ik naar gevallen muntstukken. Ik zocht naar geluk in

de voegen van de wereld, een metafoor voor iets wat ik toen nog niet begreep. Het was tijdens zo'n zoektocht dat ik haar tegen het lijf liep. Charlie. We botsten op elkaar omdat we allebei naar de grond keken, allebei geluk zochten tussen de kasseien. Charlie was de dochter van Betty, de uitbaatster van het bloemenkraam. We waren even oud en glimlachten naar elkaar. Sinds dat moment zochten we met ons tweeën. We spraken af samen te vertrekken zodra we geld genoeg verzameld hadden. Zij mocht kiezen waarnaartoe. Het kon nooit rap genoeg terug zaterdag zijn.

Jaren verstreken, de spaarpot vulde zich. Charlie groeide tot een prachtige bloem. Ik kreeg puisten en slungelige ledematen. Maar ook in mijn kop veranderde er iets. Misschien was het ingebeeld, maar er kroop precies iets onder mijn schedel, een soort van kippenbrij, de vastheid van vol-au-vent. Een vijand in mijn kop die mijn kinderlijke onschuld verdreef. Alles begon te wankelen. De brij bewoog in de maat van mijn emoties, hij maakte me bang en onzeker, stelde zich centraal. Ik heb geprobeerd hem uit te kotsen, maar dat lukte niet. Zelfs het bonken met mijn kop tegen een muur loste de brij niet op. Ik overwoog zelfs niet naar de dokter te gaan. Die zou het toch niet begrijpen.

Bij gewone angst stolde hij, als een ijsblok die me deed bevriezen. Bij faalangst werd hij vloeibaar als olie en klotste wild heen en weer, dikke druppels die emmers deden vollopen en omvervallen. Als alles eenmaal op de grond lag, was overleven het hoogst haalbare. Ik

probeerde de brij in balans te houden, het vermijden van prikkels. Als ik niets voelde, viel hij mee. Dan was hij rustig. De brij dwong me te leven als een robot. Ook op die zomerdag, toen ik over de markt wandelde met Charlie. Toen we door het steegje langs de kerk liepen en uitkwamen bij het pleintje. Toen ze dichterbij kwam, bewoog haar mond richting de mijne. 'Ik zal ja zeggen', fluisterde ze, en tuitte haar lippen. De brij werd vloeibaar en ik blokkeerde. Te bang. Te klein. Te verlegen. Charlie lachte en deed alsof ze het niet erg vond.

Dat enkel poëzie de brij even kon verdrijven, ontdekke ik toevallig. Voor de les Nederlands moesten we een gedicht schrijven. Een balpen en een leeg vel papier, meer had ik niet nodig. Zodra de inktpunt het blad aanraakte, leek er iets te gebeuren. Pas na enkele tellen had ik het door. Toen ik schudde met mijn hoofd, was de brij verdwenen. Lichtheid in mijn kop. Vrijheid. Alsof de brij uit elke holte van mijn kop stroomde in de vorm van woorden. Het enige wat ik moest doen, was ze noteren en in de juiste volgorde plaatsen. Letters als tranen. Gevoelens op papier. Het gedicht schrijven ging vanzelf. Ik herlas het en herkende een kant van mezelf die ik nooit eerder zag. De woorden waren mijn manier om te zeggen hoe ik me voelde. Als ik eenmaal klaar was, verdween de lichtheid. Lang duurde het niet, hooguit enkele minuten. Maar het waren de mooiste minuten uit mijn leven. Even vergat ik zelfs wie ik was: de zoon van een kippenkraamuitbater.

© 2025 Manteau / Standaard Uitgeverij nv,

Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Sander Verheyen

Vertegenwoordiging in Nederland:

New Book Collective, Utrecht

www.newbookcollective.com

Eerste druk augustus 2025

Cover en binnenwerk: Jirka De Preter

Auteursfoto achterplat: Thomas Sweertvaegher

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Niets uit dit boek mag op enigerlei wijze worden gebruikt of gereproduceerd voor het trainen van kunstmatige-intelligentie-technologieën of -systemen. Dit werk mag niet gebruikt worden voor tekst- en datamining (artikel 4, lid 3 Richtlijn (EU) 2019/790).

ISBN 978 90 223 4219 0

D/2025/0034/257

NUR 301